

רכובי אופנועים במדינות דרום ארצות הברית, הדגיש את האהליית והאלימות המושרשים שם. הסרט נעשה בתקציב זעיר והכנסותיו עברו תוך שנה אחת את שלר שים מיליון הדולר הראשונים. לגבי הולר בוד, המתקשה להבין מה פרוש הפקה קטנה, היה סרט זה הוכחה ניצחת להתישנו. תם של מושגי מסורת התעשייה הקולנועית. זאת ועוד. גם סרט זה וגם קאובוי של חצות, (ג'ון שלוינגר) שהיה ההצלחה הי מסחררת של השנה מבחינה קופתית, הו כיחו שצופה הקולנוע הממוצע היום, הוא בשנות העשרים לחייו, מעדיף נושאים הי קרובים לליבו, והוא מוכן אפילו לטעום מעט משגעונות המחותרת. (שני הסרטים תובלו ברמזים מחתרתיים) אבל מואס בכל המסטיקים הצבעוניים שהיו פעם לחם חור קם של אולפני הסרטים למיניהם.

***

המנגנון הדרסני

א ופנה אחת שליחה לא נס גם השנה, היא אופנת המערבונים. אמנם מקור ההפקה עבר מהוליווד לאיטליה, שם מיצרים מערבונים יותר מאשר ספאגטי. או למ מערבון השנה באה הידיעה הגיע בכל זאת מן הצד השני של האוקיינוס; אלם, אכורי, ועשוי ללא חת. הכוונה לחברות הפראים של סם פקינפה, שיר פרידה עצב ומהם למערב הפרוע ולמערכת המוסר ו המחשבה הפשוטים שלו, המפנים מקומם לכאפטיוליס ממוכן שאינו באכרת טוב יותר.

כמחנה למגמות הפוליטיות הבולטות יו תר ויותר בכל סרט המתמיר להיות נציג של שנות השבעים, יש בלי כל ספק להצי בעל על "Z" של הבמאי היהני קוסטא גבראל. בעצם, אין הרבה מקום להתלבטות בבחירה בין Z להודאה. שניהם מתארים מנגנון מפלגתי משומן היטב (בסרט הרא שון הימין הקיצוני, בסרט השני — השמאל הקיצוני), הרומס תחת רגליו כל מי שמני סו להרים ראשו.

Z, שהיה עשוי בצורת סרט מתח מקי צועי, נטה אמנם ללולז במקצת באינטלי גניזה של הקולונלים היהניים, ובכך ל המעיט בסכנה הסמונה בהם, אבל הצליח לזעזע את הקהל יותר מעשרות נאומי הס ברה. גם ההודאה מקוממת את הצופים, אלא שחוסר ההחלטה הסופי של עושי הסרט,

חיים להחריד, וההסתייגות היחידה שאפשר להביע נגדו היא כי הדאגה האסטטית ל שלמות כל תמונה ותמונה גורמת לא פעם לצילום יותר מאשר במה שאותו צילום רוצה לבטא.

סרט אחר, שמטעמים מובנים מאד, היה מוגבל למספר מצומצם של צופים, הוא שביל החלב של בוננאל, אחת הדוגמאות הי חידות לפילוסופיה (הפעם אנטיקאטולית) המועברת לבד מבלי לאבד את ערכיה. מי שהצליח לפענח את הסמלים הנוצריים השו

האורגיה ב"האוריים" אסטטיקה על חשבון אידיאולוגיה

שלא העיזו להודות בכך שהקומוניזם אשם במה שמתואר על הבד לא פחות מאשר הקולונלים ב"Z", היה בעורכיו.

***

הקאובוי עושה קופות

עוד כמה פרמים שהוצגו השנה, ראויים לציון מיוחד. הארורים של לוקינו ויסקוטי, המוצג עדיין בתל-אביב, מתאר את עליית הנאצים בגרמניה בצבעים

הסמין הופמן וג'ון וויט ב"קאובוי של חצות" מאשפתות ניו יורק

של חצות להגיע אל הקהל. סיפור היודות בין גנב עלוב ונער חתה המנסה לסחור בבגדיותו, על רקע אשפתות ניו יורק, כש סוטי מין, נארקומנים, היפיו, פושעים ומופ רעים חולפים בזה אחר זה לפני המצלמה. סיפור זה עורר הדים עצומים, הוצג במשך חודשים ארוכים, ביסס את שמו של דאסטיין הופמן ככוכב קולנוע ממדרגה ראשונה וגר לה בפני הקהל כוכב מוכשר לא פחות, בדמותו של ג'ון וויט.

שני סרטים שונים של מיקלאנג'לו אנטו יוניו, שהוצגו אחד בתחילת השנה והשני בסופה, הוכיחו שוב כי כל צילום וכל סצי נה שהוא מביים, עדיין מרתקים את בעלי החוש האסטטי, אולם ריקנות העולם הבורג ני שהוא מתאר בסדבר האדום אינה עוד בחדשות היום, ואילו נקודת זאברטיקי הצ בעיה יותר על התרשמויות חטופות מן הנעשה ביבשת אמריקה, מאשר על ניתוח יסודי.

***

מין נועז פחות מרפני

אם רוצים למנות את מפחיה הנפש הגדולים של השנה — אפשר להת חל בפאני היל בשוודיה שעדיין מוצג ב ארץ: הובבני, מגוחך והנורא ביותר — הוא נועז פחות מסרטי וולט דיסני. אלא שאם מדובר בסרטים הנשענים על הגל הי ארטי — נבחר בין ארבעת הגרועים ביותר, את האחיות דוקא: סרט שהיה יומרני ל החריד, במבטתי בפיסקול, מלא תעלולים טכניים, והעיקר: ביזבז שתי שחקניות מוכ שרות ומפורסמות כמו טוון שטרסברג ו נטאלי דלון, וכל זאת כדי לזעזע את תאחת הסטיות המיניות שפשטה באופנה. חוץ מאימפוטנציה, נימפומניה, לסביות, אקסה ביציוניזם — היו חיי האהבה של האחיות נורמליים בהחלט.

סרט "עצוב" לא פחות, אם כי מסיבות שונות, היה מכתב לקרמלי, בבימוי של ג'ון יוסטון עם שחקנים כמו אורסון חלס, מאקס פון סידיב, ביבי אנדרסון, ריצ'ארד בון, ועוד רבים אחרים, שנטלו על עצמם להביא סיפור מתח מוצלח אל הבד והוציאו בסופו של דבר מתחת ידם מוצר מבלבל, מלא חשיבות עצמית — אך ריק מכל תוכן.

הציפיות המסחריות המנופחות ביותר, ו אולי במידה של צדק, הקדימו כמובן את ה"גיימס בונד" האחרון, אלא שביציאה מן האולם החשוך, הסתבר שבונד כילה את דרכו בקולנוע. אין לו מה לחדש עוד (התיקונים החלו לעלות על המקור), או שלפחות במקרה זה, בשרות הוד מלכותה היה בלתי מוצלח לחלוטין. צילומים יפים, חתיכות בשפע וגוף עוצר נשימה אינם מספיקים כדי לעשות סרט, וג'ורג' לונבי

אינו האיש שיכנס לנעליו של שון קונרי כתפקיד הרם.

***

התרוממות לצורך ירידה

למפחיה נפש מיוחד במינו זכו אלה שציעו מן הסרט הישראלי התרוממות שיעזור להרים את המורל. אורי זוהר הוא לכל הדיעות המוכשר בבמאי הקולנוע ב ארץ, אבל התואר אינו עדיין ערובה לתור צרת, ובמקרה של התרוממות היא היתה עלובה בהחלט. הצילומים, שהוגדלו מ 16 מ"מ היו כהירים מדי ועייפו את העיניים, החכמות היו מייגעות, העריכה מבלבלת, והרצון העז לצאת מן השיגרה כה בלס לעין, עד שנהסר בסרט זה למטרה בפני עצמה.

אין זאת אומרת שאשר הסרטים הישר אליים של השנה הלהיבו במיוחד. מנגד שניסה לבנות עלילת אהבה מודרנית בהש ראת שירי רחל, הסתבר כפיט שאינו קולנוע וקולנוע שאינו פיטס, לופו השיג שיאי המוניות חדשים בקומדיה הישראלית, ואולי משום כך זכה להצלחה קופתית, ואילו התמהוני אשר ייצג את ישראל בקאן בכ בוד, התקבל ברגשות מעורבים, מאחר ו הפיטס גלש לתעם קרובות אל היומרות הצרופה. לכות הסרט יש לומר שהוא קצר כמה וכמה ביקורות חיוביות מאוד בכל רח בי העולם.

***

השחקנים הטובים

מה שחקנים חדשים יחסית, וכמה שחקנים ותיקים מתחלקים השנה כשבחי הביצוע. איב מונטאן עשה רושם עז ב"Z" ובהודאה; פיטר אויטול שוב הר שים כדמות הנרי השני באריה בחורף וכמורה ברטי בהיה שלום מר ציפוס; רי ברט רדפורד גילה כשרון ניכר בקיד וקא סיו ובהמירוף הגורלי, ולי מארוין היכי וירטואוזיות של ממש במכורים לזהב (הסרט המוסיקלי הטוב והמצליח של השנה) כח קן, כאישיות קולנועית ואפילו כומר לעת צרה.

אולם הדמות הבולטת ביותר והמפתיעה של השנה הוא בעלה לשעבר של ברברה סטרייזנד, בחור יהודי אשר עם יציאתו מצל כנפי וזגתו המהוללה, העמיד עצמו תוך זמן קצר, בראש רשימת כוכבי הולט בוד. הכוונה לאליוט גולד, הפרקליט הי האחתן בבוב וקארול וסד ואליס, המורה המיועד המחמיק את יעודו בהסתברגים ו ממציא הסטריפטיזו בסרט צולע בשם הליזה בו המציאו את הסטריפטיזו. בכל ההודמ גניות הללו הראה אליוט גולד כשרון בל תי רגיל, ואין ספק שהוא ראוי לתואר שחקן השנה.

בין השחקניות היה המצב מזהיר פחות, אולם דמות אחת עמדה ללא ספק משכמה ומעלה: דמותה של ליב אולמן, רעייתו (לשעבר) של אינגמר ברגמן והשחקנית הראשית בסרטיו האחרונים. הופעתה ב בושא, הכילה את כל סוג התגובות האפי שרי, מאהבה עד סלידה, משמחה עד אימה, מתקוה ועד יאוש. אין ספק שהיא נמנית היום על קומץ השחקניות הגדולות של עולם הבר.

רשימת שחקני המישנה הגבריים ארוי כה למדי, אפשר לכלול בה את פיאר דוקס, קולונל ב"Z", את הלמוט ברגר הירטואוז, הצאצא המופרע של משפחת הארוויס; אדמונד אויברייך בחבורת הפראים; רני קיי בהמשוגעת חשאוי; ריצ'ארד בון בהסדר. תפקידיהמישנה משכו מאז ומתמיד שחקנים מעולים, אבל הבולט והמפתיע ביותר השנה היה רופרט קרום, צעיר כושי אלמוני כמעט, שגנב את ההצגה מסטיב מקיקין בהפדחת, במש חק פיקה, רגיש ומלא הומור.

מה שנוגע לתפקידימישנה נשיים, עם כל ההערכה לברנדה ואקארד (קאו בוי של חצות) ואי איון קארוד (בוב וקארול וסד ואליס), אין ספק שהתואר מגיע דוקא לשחקנית הישראלית, שמוה שנים רבות לא התנסחה במקצועה, ולפני המצי למה לא הופיעה אף פעם לפני כן. הכונה לברטה ליטווינה, הישישה שהופיעה ב צורה כה משכנעת בהתמהוני, היחיתה למ עשה את מקור ההתפעלות העיקרי של הסרט גם בארץ, וגם מחוץ. זהו זה. בסך הכל, שנה בינונית מאד, שנה ללא הרבה הפתעות, ללא הרבה חידו שים, שנה שבה היו צופי הקולנוע בישי ראל רחוקים ממרבית הסרטים הפוליטיים של אירופה וסרטי המחותרת של אמריקה, שנה שבה חזינו לרוב בסרטימישנה, ורק לעיתים רחוקות ביצירות קולנועיות יוצי אות דיוס.